

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Ergänzungen zu einem Brevier, lat. - Cod. Donaueschingen 273

**Südwestdeutschland / Oberrhein (Dominikanerinnenkloster,
Colmar Unterlinden?), [3. Drittel 15. Jh.]**

Reimoffizium

[urn:nbn:de:bsz:31-6636](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-6636)

gestabat filij genitrici grauide humani
 tatis impendit obsequium Quo ipenso
 copletaq; huiusmodi visitacois quasi tim
 mensu tempore in domu suam e reuerfa
 Hec e em illa de qua sacra canit eulogia
 Sole amicta luna halens subpedib; ste
 llis coronari meruit duodenis hec est
 illa que i suis uiserib; celi terre; gesta
 uit opificem et sola cunctas hereses in
 tenuit et p pmano pto ut aduocata stre
 nua et exoratrix pugil ad regem quem
 genuit intedit **Tu autem In festo tunc**
lacio s; thome de agno ordinis p dicator

Quam felix mater ytalie noui so
 lis emma radiu ep felix effecta gal
 lia solis hui' adepti palliu o tholosa festa
 magnalia tibi reddunt phene gaudiu

Agredere de terra tua et de **capitel.**

credi
 m r
 to ii
 i respo
 anit
 trant
 ua re
 m ex
 cones
 st et
 eriu
 vnt
 que
 et et
 om
 ma
 lita
 que

cognacōe tua et de domo patris tui et ue
ni in terram quam monstrauero tibi faci
āq̄ crescere in gentē magnā et magni
ficabo nomen tuū. **R. Corp' dat' ymm'**

Supina mater micta nouis exulta ga
udius q̄ tibi plebs her sedula letis
offert precordis **C**lausum thesaurū gē
urbanus p̄sul cepit quē iam ī orbis fa
cie cunctis patentem efficit **T**hesaurū
hunc quē edidit ordo clarus dñi idem
urbanus reddidit helye uoto simplici

Colendū in occiduis mūdi transmittēs
ptibz ubi signis assiduis succurrit inuo
cantibz **S**ol solem celi sequitur dum tho
mas abythalia tibi tholosa uelitur quo
decoratur gallia **E**terno regi gl'iam
letis canam' uocibz q̄ nob' p̄ter ueniam
vñ thome p̄sbe amen. **V. Ora p̄ nobis**

19
Nova tibi mater ecclesia ge **ad m. an.**
innatur causa leticie cui olim leta p
ludra destinasti siqne curie nunc p
orbem clara pdigia digni pmit cele

Deus qui vñ tho. **C. tis gl'e oratio**
me confessoris tui gl'osam tñcla
cōne novus tribuis radiare miraculis:
ecclesiam tuam semp eius q's attolle p
sidus: cui salutaris non desinis illu
strare doctrinis: **P dñm in victorū**

Letetur plebs fidelū exultans no
uo iubilo Thomas ad p'is gremiū re
lucto redit timulo **ps Venite ymnus**

Tubar celoꝝ pdiens plustat em sper
ū p' solis iter gradiens sydis petit e
sperū **Q**um oriente oritur deus p
lux campame et in tholosa cōditur lu
strans oram in spame. **Inde pater**

dominus simpliciter vite p̄conū illuc doc-
tor v̄talicus suū legit hospitium **A**lca
p̄fundens grām diuina uirtus corpori
salutis efficaciam dat om̄i morbo ge-
neri **N**am claudos reddit gressū le-
p̄losq̄ mūdicie uite redduntur mortui
mesti quoq̄ leticie **E**terno **In i' h̄ an̄**
Lam dudum lux abscondita fulget ex-
pansis radius et gēna terre reddita ef-
fertur cum p̄dignis **ps** Beatus uir **an̄**
Corpus quot diu latuit int̄facene lo-
culo mirandis signis claruit post in-
tholose patulo **ps** Quare fir **an̄** **O**c-
currunt sacro corpori clerus et turbe
populi cōgaudent tanto numeri cūcti
grandes et p̄uuli **p̄** **D**ne qd̄ lectio **p̄**
Qum uenerabile corp̄ b̄ti thome de
Aqno interracena cāpame mona-

Nemo fuisse noue aſturiensis ordiſ an
 nis ſeptuaginta quinque ſubdepoſito iacui
 ſſet iuxta euſde doctois ppheticū ev
 loquū dicentis her reſes mea in ſc̄m
 ſc̄i p̄ ſc̄m iubileū q̄ quinquaginta annos
 cōtinet et mediu ſc̄i mediu iubilei ſig
 nificās diſpoſuit diuina clemētia pa
 riter et iuſticia ip̄m depoſitū ad ſu or
 dines fratres modo q̄ ſequitur reportari

Quæ nouus fons cetero diu terre
 conſtitus fit augmentū fluiorū rigās
 celum celitus **H**ic ē thomas lux doctois
 inſtructus diuinitus. **V**. Hic ē potius
 hebreorū p̄nter clauſus hic celorū ſub
 helya redactus **H**ic est

Anno igitur dñi milleſimo trecent
 eſſimo quadrageſimo nono q̄dam
 in caſtro byperni potētia fictus cui ad

fouēdas inimicinas quas gerebat in
pectore ꝑꝑe non sperabant facultates
cogitauit exrapti sacri corpis ꝑꝑhane
venditōi exponendi ul' pignoris sacile
gas accernare diuicias Cogitauit nec
ꝑꝑfeci ꝑꝑa nescit dei iusticia subsidium ꝑ
stare famozū **Di. N. G.** Gaudet sacra re
ligio q̄ spoliata caruit ꝑꝑus thesaurō ꝑ
ꝑꝑrio dum doctoris quē aluit et ꝑꝑfent
in studio **Aug** ossa rehauiit. **V.** Resti
tuta de ꝑꝑmo tumulto ac recepta cū cor
Non latuit. **E.** dis iubilo **Aug. m.**
ante hoc uirū militū defimozū
comitibz noie et utimibz honoratū **Qui**
diuino consilio cogitamina scelerata
ꝑꝑueniens raptoris sacri corp' mirabi
li fragranca redolens astante ip' mo
nasterii abbate cū uenerabili leonhar

do fundensi ep̄o de loco ubi iacebat assūp
 sit et in civitate fundensū in proprio palatio
 honorifice collocavit. **Tu. M.** Corpus da
 tur in festo corporis xpi cui grande misse
 riuū reservavit occultū ceteris et dictavit
 scribens officiu. **Dono** doctor divini mu
 neris. **V.** Nam purbanū o p̄ indicitur
 et purbanū ordini redditur. **Dono** **Glā**
Ani **Añ** Celum hunc glorificat xpo
 iam fruente quem terra nunc mirificat
 signis effluentē. **ps.** Cum in uo añ ma
 tri uite iam ereptū vivū reddit filiu
 et inter hostes p̄tectū tutū servat de
 vū **ps** Verba mea añ Deum dispendio
 vivat invocantē dāpnatū suspendio
 saluat in plorantē **p̄** Dñe dñs. **V.** Justū
Quod cū cōperisset cere. **lectio iiii.**
 m̄m̄ ludovicus sicilie rex adro //

ut in
 ates
 hane
 acie
 ut nec
 in p̄
 a re
 ro p̄
 fecit
 Resti
 i cor
 m̄
 idox
 tū
 rata
 trabi
 mo
 onlat

mitē p̄fatū missa legatione sollempni mu-
neribz et p̄tibz rationibz qz p̄suadere sa-
tagebat ut ad suū regnū s̄i doctoris re-
liquas transferri p̄mitteret qui sup̄stes
de sua p̄gime clarissima regni videlicet
et comitiū aquinoꝝ tunc regnabat. Ho-
noratus autem comes regi nō annuit
ut nec patriā suā spoliaret nec tempo-
rales diuicias tanto thesauro p̄ferret.
Magis autē ne diuie ordinaçōni aliter
disponēti cōtraheret. **In** **R.** Corpus sacū
dum tēre tollitur fratri mentē pro-
pulsat dubium set mox ei uerū assen-
tur p̄ doctoris patens alloq̄um. Nam hoc
corpus qd̄ uobis redditur uestri inq̄t
est thome p̄p̄riū. **D.** Doctor astans fra-
trē alloquit̄ et oranti res certa pandit.
Corpus itaqz sa. **T.** Nam

cū in locū unde tulerat recōdidit opor-
 tunū temp' expectans quo ipm in ciui-
 tate suam fundere denuo reperaret. **Q**
 cū directus cōsilio diuino p̄fecisset ue-
 nerabilis pater frater helyas p̄dicatoꝝ
 oedinis magister magne fidei feruen-
 tisp̄ zeli ad reuolendū corpus sc̄i doc-
 toris romani ueniens tēpe sc̄e memo-
 rie urbani pape q̄nti p̄dicti comitis
 honorati ibidem p̄sentis captata leni-
 uolencia ab eodem p̄t crebra colloquia
 preciosū thesaurū sacri corpus nō min'
 iusticia quam sup̄lici postulacōe peti-
 uit et irrenocabili restitucōe cōcessū
 obtinuit. **Tu** **L**anguens p̄sul in egro
 corpe mox auditis letis exequiis notū
 p̄mit eximo pectore affimurū sacris sol-
 lep̄m̄is. **S**pe cōstanti de sc̄i mune'

om̄i nu
 ere sa
 oris re
 sup̄tes
 eliter
 at ho
 uuit
 temp
 ferret
 i aliter
 s sc̄i
 pro
 asse
 am hor
 ungt
 ns fia
 pandit

In salutis portus gaudis se comendat
Fuit autem. **E**ius presidus **Spe** **h** **vj**
sacratissimū corp' locatū in conuētū
fundens fratru p'dicator' anno dñi mil
lesimo trecentesiō sexagesiō septimo Idib
februarii Pontificatus s'cissimi urbani
quinti anno septimo Interea abbas et mo
nachi de p'dicōe sublati corpis auri romā
aperant romani pontificis aures mag
nis clamorib' implent. p'pullant plurimos.
cōtātant uniuersos. Concurreūt vndiq
fratres cistercienses et totā curiā uelut
de temerata iusticia sacrilegas uociferan
tes ī unias clamorosa improbitate per
turbant. **Di** **R** **P**unitatis uas decorū
inclul cordis patit' p'sul claris fama
mor' st'm ferens labitur mersus luto. In
decor' nil inde relinquitur. **v**. **S**acris ta

men uestibz manibz ac pedibz totus te
no figitur **I**nde **G**la **I**nde

Seruat ab incursibz uitū cū iumētis
lilerat afeberibz uitam moriētis **ps** **D**ne

quis **an** **N**orbū famā plūm in petra ^{miles}

uir thome paulū uouens ut optauit

ps **D**ne i uir **a** Rediūmū reddit equū

hero supplicanti quēqz sirdū mutū cetū

cura iurtus scī **p** **D**ne ē tē **v** **I**ust **lō** **vii**

Per strepentibz igitur tot q̄relis alle
gatis impacienter in uirus stupet
romanus pontifex et turbatur dū putat
humantus hoc gestū **E**t quasi iuste in
dignatus contra p̄dicatōr magistrū p̄ce
dit i publicū q̄ nec eiusdē pontificis audet
adire cōspectū **N**ullus p̄pō excusator
admittitur nullus repellitur opis execta
tor **S**uncti audiunt et mirantur s̄ q̄a di

immo p̄uidencie aditū nō penetrant qua
si ad grauis in iusticie cōmouentur ex
cessū Tu autem **R** **L** alexanti sub mole
carteris ac petenti thome p̄sidia adest
sponsor diuum numeris doctor ferens
grata subsidia miseratus horrendi sce
leris **V** hunc subuertū in uestis fim
bria longi tractus portans itineris corā
domo deponit p̄ria miseratus **I** **vin**
Hto autem disponēte cōsilio tu deus
latētem ueritatē p̄ducis in lucem
tu secreta misterij p̄dis tu īpugnatores
grē latentis numeris cōstitus eē p̄cones
Qd em̄ longo tēpore mansisset dubiū
cunctis m̄r extat eor̄ in pugnacōe p̄cla
rū **S**umunt monachi decrimnacōe fidu
ciam tantor̄ unusquisq̄ se audacior inge
rit q̄nto apostolotis aurib; grauosa p̄po

uit. Set qd opus dei fuit non hominis eo cor
pontificis quo uoluit inclinante subito
fuit obtentu qd ab omnibz censebatur esse
desperatu. Dumqz uenerabilis helias in
se sententie trepidaret exitu in se inclina
tu copit apostolice exaudicois affectu. Tu

Quod doctoris uirga potentia q i uitam
mutat interitu corporisq sca pſencia ab
osella depellit spm. Restituta forme de
cencia. **V** Vite spectans interq exitu in
plorata sca clemencia sentit salutis reditu.

Qum igitur in festo **Restitu** **Lix**
corpus xpi post celebrata sacra sollemp
nia coram eodem urbano et cunctis sce
romane ecclie cardinalibz fidelibz fide
li attestacoſe asseretur qd scs doctor totu
eiusdem diei officiu gincioso dictamine

qua
m ex
mole
dest
ens
di sce
fim
cora
VIII
a deus
tem
ores
comes
hui
pela
e fidu
e inge
a po

diuinitus inspiratus cōposuisset una
uoce ~~cōplacuisse~~ cōclamabant dignū
debere aburbano successore urbani con
pensari q̄ deuotus pater helyas inuicē
spūalis p̄m̄ postulabat. **D**eī itaq̄ iūte
opante diuinū illud beatissime anime
organū dñs uerbans q̄ntus eidem magi
stro et p̄p̄m̄ p̄dicatoꝝ ordinū cui erat sa
crū corpus p̄petua lagicoe donauit. **R**
Iosep duplex doctoris gl̄a . signis uelut
p̄signat uatibz mulieris acta uictoria. **O**
ca sc̄a legata fr̄ibz tholose q̄ delata ptibus
Verū summe grata felix octama destinata
tibi eucema. **O**lla **G**la **O**lla **ad laud̄ añ**
Sacru corpus nouiter xp̄c̄ decorauit
cui mente iugiter dñs regnauit. **añ**
Dies est leticie de thome trophæo celestes
malicie iubilare deo. **añ** **A**dce de luce iugi

25
lat doctor nazareus q̄ nunc in celis iu-
bilat d̄s deus n̄s *an* Celo doctor fru-
tur acto uite tramite qui iam digne
colitur deo b̄nedicite *an* Fulget in cele-
stibz dei claritate fragrat hic uirtutibz
dn̄m laudate *cap* Excedere *ym̄m̄*

Auroa pulchre rubilans splendore
defert roseū nosterq; chorus iubi-
lans doctore cant laureum **D**um cla-
ram lucē aperit celeste sydus oculis tho-
me figura ingerit dati pluce seculis.

Tam occidentē radius implere celum
incipit dum multis uertit stadiis tho-
mā tholosa recipit **A**d huius lucis radi-
ū lustranda mittit dubia ad s̄i thome
studium hortans mater ecclia **T**eram
prestantis solidā doctrinam eius ielitam

seturam firmam lucadā diuinus uerb
uilitam **A**terno regi **v** iustus ger
ad bñ De iacente iustus crescit de sepul
to gl'a delatante lux dicitur de dato le
ticia corp' sacru' dū notescit nra dans
pdigia **ad vj cap** uenit ioseph fratrib;
suis post mortē meam d's uisitabit uos
asportate uobiscū ossa mea de loco isto

Gulit moyses ossa ioseph. **ad ix cap**
secū eo qd' aduocasset fratres suos
dicens uisitabit uos d's efferte ossa mea
hinc uobiscū **ad xii an** **O** splende vta
lia nobilis ppago. dentatis regie iustar
et ymago. uirtutis eximie culmē et in
dago. nob' spem feruente timor' cōpa

In festo s'c'i thome **ad iis an** go:
elie thomas doctor ecclie lumen